

Veiklos gairės projekto dalyviams

Skirma Kondratienė, Nacionalinis
skurdo mažinimo organizacijų tinklas

Skurdo priežasčių aiškinimai

Asmuo pats kaltas:

Asmeninės ydos ir pasirinkimai

Jo aplinka kalta:

Šeima, auklėjimas, bendruomenės ypatumai

Visuomenė kalta:

Nelygybė, diskriminacija, stigmatizacija

Viešosios politikos, tarnybų neadekvatumas

Skurdą lemia

Pajamų ir išteklių trūkumas
būtiniausioms reikmėms

Balso ir jėgos neturėjimas
visuomenėje ir valstybės institucijose

Negebėjimas įveikti nepalankias
aplinkybes ir krizes dėl socialinių ar
asmeninių priežasčių

Skurdo mažinimo priemonės

Pajamų palaikymas:

Minimali alga, mokestinės lengvatos dirbantiems

Natūrinė ir piniginė socialinė parama dirbantiems ir nedirbantiems

Investicijos į žmogų:

Švietimas, mokymai, asmeninės konsultacijos, sveikatos paslaugos

Priemonės dvejopos

Vienos priemonės palengvina skurdo pasekmes, materialia pagalba padeda palaikyti aukštesnį gyvenimo lygį nei patys skurstantys sugebėtų.

Kitos priemonės – per švietimą, mokymus, paslaugas, įdarbinimą – duoda žmogui galimybę savo jėgom nebeskursti.

Priemonių veiksmingumas

Materiali parama:

Užtikrintai padeda žmogui, bet sukuria skurdo sąlytas, ypatingai kai skirtumas tarp pašalpų ir minimalios algos mažas

Paslaugos, žmogiškojo kapitalo tobulinimas:

Reikalauja laiko, lėšų, kantrybės, o rezultatai neužtikrinti

Pastarasis kelias brangesnis, sunkesnis, bet turėtų būti siekiamybė

Priežastys:

Nedarbas ir nepakankamos pajamos

Nepakankamos galimybės:

- Sveikatos problemos
- Išsilavinimo stoka
- Ribotas mobilumas
- Šeiminė padėtis ir amžius
- Socialinių paslaugų stoka

Padėtis darbo rinkoje

- Šalyje apie 200.000 bedarbių
- Regioniniai skirtumai
- Pagerėjimas dėl emigracijos?
- Ilgalaikių bedarbių apie 60.000
- Nepalankios demografinės tendencijos
- Nekvalifikuotas darbas prastai apmokamas

Užimtumo didinimo prioritetai

Užimtumo rėmimas

Tačiau Užimtumo fondo lėšos – 75% nedarbo draudimo išmokos, 15% darbo biržos išlaikymui, tik 8% aktyvioms darbo priemonėms

Žmogiškojo kapitalo tobulinimas

Ar dabartinės švietimo ir mokymų sistemos pritaikytos?

NVO veikla ir savanorystė – svarbus indėlis

Amerikos "karas prieš skurdą"

Rezultatai po 50 metų trunkančių pastangų:

- Skurdo lygis nukrito nuo 19% iki 15% (nustatomas tik pagal pinigines pajamas)
- Išleidžiama apie \$590 milijardų per metus vien pajamų testavimu grįstoms programoms (4%BVP)
- Jeigu skaičiuotumėm natūrinės pajamas, skurdo lygis būtų apie 5%
- Skurstančių gyvenimo lygis aukštesnis

Amerikos “pamokos”

Valstybė nelabai moka suteikti žmogui
“meškerę”

Ar “žmogiškąjį kapitalą” įmanoma didinti
priklauso ir nuo paties žmogaus, šeimos,
švietimo, lygių galimybių, NVO, darbo
rinkos sąlygų

Valstybė sėkmingai dalina “žuvį”

Parama kelia gyventojų gyvenimo lygį,
tenkina būtiniausius poreikius

Nors skurstančiųjų visuomet bus, tačiau
svarbu – kodėl jie skursta, suprasti skurdo
dinamiką

Pirmo seminario namų darbai (1)

Socialinė parama

- Paskaityti savivaldybės socialinės paramos aprašą
- Susitikti su paramos skyriaus atstovais (kokia praktika buvo, bus)
- Susitikti su paramos gavėjais (nauja tvarka iš klientų pozicijos)
- Apibendrinti problemas, daryti išvadas
- Siūlymai savivaldybei

Pirmo seminario namų darbai (2)

Darbo rinka

- Susipažinti su demografiniais procesais savivaldybėje
- Susipažinti su padėtimi darbo rinkoje (nedarbas, užimtumas, ūkio subjektai)
- Kokios siūlomos aktyvios darbo priemonės ir koks jų prieinamumas, kas dalyvauja?
- Vertinti politikos adekvatumą, parengti rekomendacijas savivaldybei

Pirmo seminario namų darbai (3)

Advokacija

Apibendrinti sukaupią informaciją apie
skurdą, siūlymus

Įvertinti savo pajėgumus, veiklos
pobūdį

Kooperuotis su kitom organizacijom

Telkti savanorius, bendraminčius

Sudaryti advokacijos planą, teikti
pasiūlymus

Darbu eiga (1)

Informācijas kaupimas

- Kokiā informācijā rinksite, su kuo, kaip – **per dvi savaites**
- Susitikimai, paieškos internete, informācijas analizē, išvados
- Preliminarūs pasiūlymai politikos veikējams – **per du mēnesius**
- Kaupimas toliau vykstantis, papildomas

Darbų eiga (2)

Advokacija – viešo intereso gynimas

Baigus preliminarūs informacijos kaupimo ir apdorojimo darbus, per sekantias dvi savaites

- Nusistatyti tikslą
- Sukonkretinti pagrindinę mintį
- Nuspręsti su kuo ir kam nešti savo žinią
- Pasirinkti pirmines priemones (telefonas, laiškai, susitikimai, renginiai ir t.t.)
- **Tolesnis žinių kaupimas ir advokacija vyks lygiagrečiai – iki vasaros**

Patarimai

- Pradėti tuoj pat, susidaryti planą veiksmų eiliškumui
- Skirtingi žmonės (savanoriai, partneriai) atliks skirtingus darbus, bet vienas žmogus turėtų būti atsakingas koordinatorius
- Palaikykite ryšį su seminaro vedėjais, ypatingai jeigu darbai stringa!

Dar dėl komunikacijos

Komunikacijos namų darbai svarbūs pačiai organizacijai

Pirma ir antra komunikacijos užduotys ypatingai svarbios lėšų telkimo akcijoms ir kitiems renginiams viešinti

Trečia ir ketvirta užduotys svarbios visiems projekto etapams, galima ir nuo jų pradėti

Dar dėl lėšų telkimo

Pasirinkti priemones pagal organizacijos dydį, sugebėjimus ir tikslus

Galima mokytis įgūdžių iš kitų organizacijų susikoooperuojant ar savanoriaujant

Lėšų telkimo akcijas projekto rėmuose galima organizuoti per visus šiam etapui skirtus šešis mėnesius

Svarbu pradėti, įgyti įgūdžius, konsultuotis su mokymų specialistais

Kontaktai

- Romas Lazutka lazutka@kti.mii.lt arba 8 614 53248
- Boguslavas Gruževskis
boguslavas.gruzevskis@dsti.lt ir 85 275 2113
(darbo dienomis iki 19.00 val.)
- Skirma Kondratienė kondratas@yahoo.com ir 8 678 44395
- Vaidotas Ilgius vaidotas@maistobankas.lt ir 8 699 85259
- Zita Juškienė: slauga@redcross.lt ir 8 611 53191
- Romas Sakadolskis: sakadolskis@yahoo.com ir 8 620 63986
- Aistė Adomavičienė: info@stopskurdas.lt ir 8 685 41538